

Boekbespreking.

terman, is het niet als aan een boekfiguur, waarvan ons op min-of-meer geestige wijze avonturen zijn verhaald, maar als aan een mensch, een levend meisje, dat wij hebben leeren kennen, een meisje vol van liefde, wier vreugde en wier leed wij meegevoeld, wier strijd wij meegestreden hebben, een vertrouwde, een lieve vriendin van onze mijmerende gedachten...

Ja, en nu is het eigenlijk wel heel jammer en een onplezierig, ontstemmend geval. Hoe gaarne toch zou ik in dezen zelfden geest over dit „Guillepon frères” geschreven hebben, en over Emma Cuyp als over Ida Westerman. Het is niet mogelijk! Dit nieuwe boek is weer geheel-en-al in den ouden toon en reikt alleen „technisch”, door de langere geoefendheid en de steeds verscherpte zorg, boven „Donkere Machten” uit, en boven „De Stem die Verklonk . . .” De heer van Eckeren heeft er m. i. glad verkeerd aan gedaan, dat half-vergeten, al in Leipzig begonnen manuscript weer voor den dag te halen, en den eenmaal ijverig en opgewekt, maar zonder die later gevonden diepere innigheid, begonnen roman, met zijn overigens zoo waardeerbare conscientieusheid en zijn groot geduld, maar gloeden élan-loos, ja werkelijk al matter en matter, te gaan zitten afpennen. Na ons zoo heerlijk verrast te hebben met zijn lieve en levende Ida Westerman, had hij niet moeten beproeven ons opnieuw bezig te houden met die vagere en ons heusch maar matig interesserende personages zijner vroegere werken. Wij zijn nu verwend en wij achten ons verongelukkig; wij willen nu eenmaal altijd maar alleen het allerbeste wat gij geven kunt!

De eerste hoofdstukken van dezen roman behooren tot het werk waarvan men pleegt te zeggen, dat het „zoo kwaad niet is”. Nog wel tot bl. 60 ongeveer bleef ik vol hoop. Een zoo nauwgezette en vaak levendige beschrijving van het grappige juffertjes-gedoe — toch ook een deel van het groote leven! — achter de toonbanken en in de paskamer eener stadsche dames-confectie-winkel — wij hadden dat nog niet en wij vonden het aardig. Al de „scènes” trouwens, het heele boek door, die in die winkel „spelen”, zijn goed, knap-gedaan. Die atmosfeer daar is in orde.

Wanneer ons nu ook maar het leven buiten „de zaak” van het meisje waar het toch eigenlijk omgaat, wanneer ons het intiem romannetje van Emma Cuyp nu maar even levendig en precies gegeven was. . . . Maar het is er ver van!

„Guillepon-frères”. Een zaak in mantels, bloesjes, handschoenen en zoo-wat-meer, voor dames. „Confection de dames” staat er buiten op de glazen. De titel van het boek is niet onjuist, is zelfs wel typeerend, „Guillepon frères” hoofdwoorden, „roman van een winkeljuffrouw” ondertitel. Want al speelt die zaak niet de hoofdrol, al wordt ons geenszins de roman van zulk een modern-stadsche onderneming gegeven, maar wel die van een winkeljuffrouw, meespelen doet toch „Guillepon-frères” in hooge mate, ja de rol van den winkel is zelfs de levendste van alle. En wij leerden dat leven kénnen. Speciaal hoe de juffertjes, die van zoo’n zaak-machinerie de subtiele radertjes zijn, hoe die arme gekooide, maar in hun „vrijen” tijd toch wel vroolijke meiskes hun leventjes doortrippelen — wij krijgen er wel geen compleet idee, maar dan toch een voorstelling van. Het zou mij verwonderen als niet vele „dames”, dit boek gelezen hebbende, die vingervlugge en nijver-babbelende winkeljuffies voortaan met een ander oog aankijken en wat zusterlijker behandelen zullen. De dames b.v. die met norsche bedaardheid heele kasten uit laten pakken, en uren van vermoeiend opruimwerk bezorgen, als ze een enkel lapje of hoedlintje noodig hebben. Van krachtig effect is Van Eckeren’s boek ook in deze richting niet, toch zal er zeker wel eenige sociale werking van uitgaan. En daarbij, zooals ik al opmerkte, vele van de winkeltooneeltjes zijn ook uit een zuiver artistiek oogpunt in hooge mate waardeerbaar. Bij haar wérk althans heeft de schrijver met zijn heldinnetje meegeleefd. Ziehier een paar van de m. i. beste bladzijden uit het boek; ze zijn aan dat „werk” gewijd:

(Bl. 216). „— Emma, is die zending voor Mevrouw de Bock klaar? Denk er aan dat Hendrik die vóór drie uur nog bezorgt en dan die blouse voor Mevrouw Jongman en de handschoenen voor Juffrouw Daalhof. De juffrouw heeft je toch het nummer opgegeven, niet?”